

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Dalje.)

Kmet in država.

Sem ter tje imajo socijaldemokrati tudi prav, in tedaj jim bodemo vselej odkritosrčno pritrjevali; človek se mora tudi od nasprotnika učiti, in demokrati imajo med seboj marsikaterega prebrisanega moža. Oni opozarjajo na rastoči dolg kmečkega stanu: L. 1868. je bilo vknjiženih dolgov 1500 milijonov, l. 1893. že 2330 milijonov. L. 1868. je bilo 5074 kmečkih domov po dražbi prodanih, l. 1890. pa že 12.513! V letih od 1868. do 1890. se je na Avstrijskem izlicitiralo 220.328 kmečkih posestev. To razglašajo demokrati in lahko rečemo, da je prav; kajti mamica vselej tistega otroka pomiruje, ki kriči; tako nekako dela tudi država. Ona vedno za oni stan najbolj skrbi, ki najglasneje zna tirjati pomoči. Ali prej kakor demokrati, so opozarjali na kmečki propad krščanski poslanci, krščanski učenjaki. Ti že čez dvajset let svarijo in opominjajo, demokrati pa so še le letos ali lani zapazili, da bi kmetje ne bili napačni pomaganci pri občem upor in prevratu, katerega nameravajo. Demokrati tudi opozarjajo na to, da lastnik 500 gl. vrednega posestva plačuje 2 gl. davka, lastnik posestva 50.000 gl. vrednosti pa samo 100 gl. *) Demokrat pravi na to: taka je praviča, da mali dvajsetkrat toliko plačuje, kakor veliki. Stokrat toliko je večje vredno, 100 × 2 je 200, on plačuje pa samo 100, 200 je pri demokratu dvajsetkrat toliko kakor 100!

Res je, da se malemu posestniku tudi v tem slučaju krivica godi, če samo dvakrat toliko plačuje, in prav bi bilo, ko bi naši poslanci enkrat na tanko pregledali, kaj je na tem resničnega! To smemo in moremo tirjati, da se primeroma vsi jednako obdačijo. Liberalno davčno načelo je do zdaj bilo, naj se davek nalaga na veliko število ljudstva, naj se davek ne išče pri bogatih, ker jih je le malo število. Odkar pa krščanske stranke v politiki močnejše prihajajo, začele so tirjati, da se naj davki v prvi vrsti nalagajo bogatinom. Podpirajmo te stranke, in marsikaj se bo v državi spreobrnilo v blagor kmetu in delavcu!

Demokrati državi očitajo, da z vojaščino nalaga ljudstvu veliko breme. Tudi krščanske stranke to obžalujejo; krepkih fantov bi doma potrebovali, a morajo v cesarsko suktnjo. Ali je temu naša država kriva, ali Nemška ali Francoska? Ne, nobena država, marveč slavohlepni in brezvestni posamezniki in končno tudi brezvernost našega stoletja. Vojske l. 1866. in 1870. je Bismark popolnoma svojevoljno začel, in tako jih utegne kak minister katerekoli države zopet kedaj začeti; pra-

vičnega sodnika med narodi, sv. očeta v Rimu iščejo države pa le sem ter tje pri kaki malenkosti, ki je brez pomena. Tako sta Nemška in Španska pustili pred par leti Leona XIII. odločiti prepir zavoljo Filipinskih otokov. V današnjih razmerah brez vojakov ne moremo biti, ali vojaška leta bi se lahko porabila kakor napredovalna šola, vojaki bi se naj tam več kaj učili in ne samo sukati orožje.

Socijalni demokrati trdé, da se kmetom krivica godi, ker morajo prostaki tri leta služiti, sinovi gospodov pa služijo menda le eno leto. Tudi to oporekanje je krivično, kajti tudi kmečki sinovi dijaki služijo, če imajo dotične skušnje, samo eno leto, in če skušenj nimajo, morajo tudi gospodje tri leta v kosarno. Država je dijakom in drugim mladeničem, ki se izobražajo za svoj dotični stan, ta poboljšek privolila, ker bi bilo neusmiljeno, siliti jih, da pretrgajo svoj uk ceia tri leta, ter tako dostikrat izgubijo svojo bodočnost, ker pa mislimo, da bi kmetom prav ne bilo nič pomagano, ko bi vsi gosposki sinovi deset ali dvajset let služili, to bi le državi več stroškov in kmetom več davkov napravljalo. Demokrat nadalje pravi: »Kmečki sin postane korporal, sin bogatina pa oficir; prvi dobiva majhno plačo, drugi pa dobi plačo oficirja, to je lepa enakopravnost«. Kmečki čitatelj, veseli se lepih dnij, ko bodo demokrati vsakaterega človeka plačevali, kakor zdaj oficirja! Oni bodo iz kamenja delali kruh, iz zemlje bodo naredili nebesa; kedaj se jim bo to posrečilo, tega pa še ne vedo, in zato bodemo tudi mi še nekoliko počakali, predno postanemo demokrati. Smejal bi se človek temu govorjenju, ko bi tako nevarno ne bilo! Glej kmet, danes pravijo tebi, to ni enakopravnost, če oficir dobi večjo plačo, kakor prostak, jutri bodo pa tvojim hlapcem in deklam govorili, da ni enakopravnost, če imaš ti kmet hišo in polja, posel pa si mora leto za letom podstresja iskati, da naj imajo kmet in posli, sploh ves narod vsa posestva kakor skupno lastnino. Mi na svetu nismo vsi enaki, eden je bistre pameti, drugi počasnih mislij, eden ima krepke pesti, drugi je slaboten ali len, eden ima kaj posestva, drugi nič; v takih razmerah tirjati: vsi morajo vse imeti, noben ne sme več imeti, kakor drugi, je neumno. »Slov. Gospodar« je že povedal: Svet moremo posedati, kakor bi bil med posameznike razdeljen, a rabiti ga moramo tako, kakor bi bil vseh, to je naše krščansko načelo.

Demokrati pravijo nadalje, da vlada hoče kmetom pomagati z zadrugami, ali da zadruge ne zamorejo nič; priča temu so baje zadruge na Nemškem, kjer se jih je neki veliko ustanovilo, ali vkljub temu prihaja delavski položaj vedno žalostnejši. Na to moramo najprej odgovoriti, da demokrat, ki hoče s svojimi bukvicami »Kmetom v poduk in prevdarek« kmete podučevati, ne pozna niti zadrug na Nemškem, niti vladnega predloga

*) Beilagen zu den Gesetzentwürfen betreffend die Errichtung von Berufsgenossenschaften der Landwirthe u. s. w. p. 499. 16. Summarium 1. vrsta in 7.

zastran kmečkih zadrug in rentnih posestev. Zadruga se do današnjega dne še nikjer niso prav razvile, ker je vlada premalo sodelovala. Kolikor se jih je pa razvilo n. pr. posojilnice, storile so ljudstvu veliko dobrot.

Naj se kmetje in delavci v zadrugah družijo, po tej poti je najti pomoči, kje drugje ne; od države ne smemo pričakovati, da nam bode kedaj kruh rezala, kakor oče otrokom; ljudstvo si mora kruh pridelati in priskrbeti samo, dandanašnji pa bode to zamoglo le v dobro urejenih zadrugah. Nikjer na svetu delavci niso tako dobro plačani, kakor na Angleškem, ker so tam skoraj vsi v zadrugah (Frades Unions) združeni; ali ker v dobro urejenih zadrugah demokratskih hujškačev in nemirnežev ne trpijo, zato demokratom zadruga mrzé, zato jim je vsakatera zadruga trn v peti. Leon XIII. so pisali v okrožnici »Rerum novarum« takole: »Z veseljem vidimo, da se povsod napravljajo družbe (zadruga), obsegajoče ali samo delavce, ali pa delavce in gospodarje; želeli je, da bi rastle v svojem številu in delokrogu«. Tako nas uči od Boga razsvetljeni veliki duhovnik na Petrovem prestolu — demokrat pa pravi, da zadruga niso za nič. Krščanski kmet, kateremu bodeš pa verjel?

O rentnih posestvih trdé prebrisani demokrati: »rentna posestva se ne smejo ne prodati, ne zadolžiti, ne podedovati, dokler ni cela kupnina plačana« zadruga kupi posestvo in jo »izroči« potem jednemu prošnjaku v rabo s pogojem, da izplača kupnino v četrletnih obrokih«.

Te besede je demokrat nekako čudno sestavil, tako, da bode treba pojasniti. Leto za letom prihaja več kmetov na boben; včasih pride kak kupec, ter se posestvo proda po svoji vrednosti, včasih pa kupca ni, in potem se lahko odda dom za polovico ali tretjino cene. Kdo pa pri tem navadno vse izgubi? Kmetica je upnikom vedno jenjavala, dokler je bilo kaj dobiti, in nazadnje, ko pride dražba, zanjo ne ostane ničesar več.

Na Koroškem se je prodalo od leta 1868. do 1892. podražbi 4101 posestvo, dolgovi so bili 17,000.000, skupilo se je 9,000.000; na Kranjskem 10.190 posestev, 15,000.000 dolgovi, skupilo se je 9,000.000; na Štajarskem 16.000 posestev, 69,000.000 dolgovi, skupilo se je 34,000.000.

Tako se je pri dražbah izgubilo na Štajarskem 35 milijonov, na Kranjskem 6 milijonov, na Koroškem 8 milijonov!

Da bi se kmečka posestva ne prodajala več tako v zgubo, hotela je država napraviti postavbo, da mora zadruga posestvo po cenilni vrednosti kupiti, ako kdo drugi več ne ponudi, ter posestvo dati prejšnjemu gospodarju tako rekoč v najem nazaj, pod tem pogojem, da skoz deset ali dvajset let, kakor bodo kmetje sami v zadrugi določili, vsako četrletje jeden obrok povrne; ako pa hoče zadrugi prej svoj dolg vrniti, pa vrne, kedar hoče. Da zadruga ne more pustiti posestva brez dovoljenja prodajati, dokler ni plačano, je jasno, da bi ga posestnik podedovati ne smel, je pa neresnično; § 52. predloga pravi: »Zadruga je zavezana izbrati kot naslednika na posestvu tistega, ki je bil za to odločen od posestnika«.

Zadružna in rentna postava bi bila za kmete velika dobrota. Sama zase res kmeta ne bo rešila propada, ali ona bi bila prvi korak pravega postavodajstva; res, s prvim korakom do konca ne pridemo, a brez prvega koraka ne bomo prišli nikamor. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Blagoslovitev sv. križevega pota v Framu.

Na god sv. nadangela Mihaela, dne 29. sept. so č. P. Nikolaj Meznarič blagoslovili lep nov naslikan križev pot za našo farno cerkev, ko so starega dobili sv. Trije Kralji črešnovske župnije. Nove podobe so krasno izdelane po Firihi, eden seženj visoke; okviri so krasno zrezljani. Celo delo stane 600 goldinarjev, čijih 250 gld. je eden dobrotnik donesel.

Že v soboto večerko ob 3. uri se je začelo spovedavanje, pri katerem so delovali peteri gospodi spovedniki. O 5. uri so bile slovesne večernice; ob večni luči pa so med slovesnim zvonjenjem topiči doneli s starega strelišča z novim veseljem, ter bližnjim in daljnim sosedom donašali vabilo k slovesnosti naslednjega dneva.

Nedeljo so se začele sv. maše služiti že ob 5. uri; rano službo božjo so v naše veliko veselje opravljali naš rojak, č. g. Matija Koren, vrli župnik v vrlem Žalcu za nemškimi Celjem. Potem je sledila sv. maša, katero so služili č. g. zlatomašnik Ciringar.

Ob 1/2 10. uri pa se je zbralo obilno ljudstvo pri kapeli sv. Janeza sred vasi, ki se je vvrstilo v dolgo procesijo: najprej otroci, potem rokodelci, kmeti, opletene deklice 80 s tronom M. D. Potem pa je sledilo 28 mladeničev, ki so nesli okinčane podobe sv. križevega pota; za njimi so šli gospodi duhovniki, na koncu pa ženske. Dolga vrsta pobožnikov se med molitvijo, petjem in strelbo počasi pomika v farno cerkev sv. Ane, kjer so č. P. Nikolaj v jedrnatih pridigi nam razlagali važnost in korist sv. križevega pota, potem blagoslovili podobe in križce, zmolili sv. križni pot, in zapeli »Zahvalnico« — in začnejo pozno sv. mašo, med katero je bilo darovanje sveč in denarjev in sv. obhajilo, skupno pri 600 oseb.

Pri obedu so se vršile napitnice na sv. Očeta, knezoškofa, č. g. kvardijana, in še posebno na č. gosp. blagoslovitelja, P. Nikolaja, ki so nam donesli tri zlata jabelka: pridigo, križni pot, sv. mašo; tudi na č. g. M. Korena in vse navzoče sosedne duhovnike.

Večerko ob 3 1/2 smo se v slovesnih večernicah, petih litanijah zahvalili M. D. kraljici angelov — za vse sprejete dobrote; ob večernem mraku pa smo se podali: in viam pacis — veselo domov.

Gospodarske stvari.

Trgatev gorice.

Bog je Noju pri žrtveniku obljubo dal, da se bodo v prihodnje letne dobe redno vrstile. In vsak taki čas ima za-se nekaj posebnega. Še zima ni brez veselja. Bolj pa nas razveseljuje spomlad, ki nam prinese neštivilno lepih rožic, ki ozeleni gaje, vzbudi tičice, ki človeka začarajo, ki prečudežno okinča vsa drevesa. Poletni čas daje in obeča kmetiču različno veselje, katero mu rodovitna jesen spolni. Kadar meseca julija tičice potihnejo, začne čudežna stvar božja — čuriček, črkati, in zmučen viničar odpre svoje spalnice okno, ter ga celo noč posluša, ker oznanjuje mu veselo branje. Na zračnem griču pa drdra klopotec. Drrrr — dobro leto, dobro leto, dobro leto! in vabi mejaše v trgatev rodne gorice.

1. Pred trgatvijo. — Ko se bliža čas branja, moramo si posodo oskrbeti. Za mošt so najboljši novi polovnjaki; daj jih zmeriti, da ne boš ti, ne kupec go-ljufan. Morajo biti zaparjeni, da ne točijo, in moštu

črne barve ali neprijetnega okusa ne dajo. Zagrej vode, da vreje, prideni trsovega listja ali grozd, in vse v sod vlij, zabij in ga kotaj; potem pa pusti, da se zavleče. Ali pa deni v polovnjak za 5 krajcarjev sode, ki jo v vsaki prodajalnici dobiš; naliž kropa pisker, ter močno kotaj, in nekoliko časa pusti zabito; potem ga z mrzlo vodo izmij.

Še večje pozornosti je pri stari posodbi treba. Star sod oddelaj, pilko in čep, pa ga nad prešo, ali na drugi zračni kraj shrani, in skvaril se ti ne bo. Sod pa v kleti ali na vlažnem prostoru postane plesniv, in vina va-nj vlti ne smeš, dokler ga ne ozdraviš. Skvarjen sod spoznaš, ako gorečo špalico va-nj pomoliš; če ugasne, je bolen, ter ga moraš popraviti pred natakanjem. Kar se na različne načine zvršuje:

a) Ostrgaj ga! Ako so doge v sodu sprhnele ali globoko plesnjive, odpri sod, vzami strgalo, ter oblaj, dokler do celo zdravega lesa ne prideš. Ako sam tega ne razumeš, naprosi sodarja. Vendar sod pri tem jako trpi, in pazi, da ti teža doge ne zlomi.

b) Izkuri ga! To se zgodi, ako na eni strani podnice odstraniš, vložiš tršice ali slame, ter jo užgeš, da plamen vse osmudi; to nadaljuj, dokler ni ves plesnovec pokončan. Drugi način skvarjene sode izkuriti je pa zelo nevaren, ter ti ga zato naznanim, da ga gotovo opustiš. Nekateri vlijejo v skvarjen sod »spiritus« ter ga obračajo, da se ves sod znotraj namoči. Zdaj pa vržejo v sod gorečo špalico, in ga hitro zadelajo. Ti pa sam spoznaš, kako nevarno delo je to. Leta 1892. je v Klečah nekega gospodarja pri priči ubilo, ko je sod razneslo. Torej ne delaj tega; rajši sod razsekaj in skuri, da le ti zdrav in živ ostaneš!

c) Zapari ga! Že je zgoraj omenjeno, da se sodi najboljše podkuhajo s sodo. Vsipli je v vsak polovnjak za 5 novčičev, vlij vrelega kropa, in to kotaj, in pusti zabito, če tudi celi dan, ali še dalje. Če še ni snažen, ponavljaj to. Potem naliž vode, ter jo pusti 8—14 dni v sodu. Ako špalica v njem gori, je popolnoma poraben, drugače pa ne.

d) Žvepli ga! Ako se sod še le začne kvariti, takrat ga z žveplom najlože popraviš. — Oddelaj sod, ter ga prepilni; če žveplo v njem gori, je dobro; če pa ne, ga 3—4krat z vodo in verigo dobro izmij; vžgij eno četrtinko žveplenke, ali žveplene traka, ter sod dobro zamaši. Čez 3—4 mesece pa žvepljenje zopet ponovi, ako sode rabil nisi. Nekateri se žveplitve sodov bojijo, ter pravijo, da jim tako vino škoduje, da jih glava, želodec in vse boli. Vendar je dobro — sode nekoliko žvepliti pri vsakem natoku. Pri tem boš tudi spoznal, če si ti zdrav. Ako začneš pri žveplitvi pokašljavati, vedi, da si na pljučih ranjen, in le brž se začni varovati, in zdraviti. — Drugič pa tudi vino svojo barvo ohrani, se ne stere, če ga v žveplen sod pretočiš. — Bova morala sode nekoliko z vodo oplakniti, rečem nemškemu kupcu, ko sva začela natakati. O, ni treba! jaz sem sode že doma dobro pripravil. In res, kò začneva, se je iz vsakega žveplo kadilo, kakor iz tvojih ust, kadar pušiš. Ali bo to dobro? ga baram. In reče mi: to je dobro in potrebno, da se barva vina »ne stere«. Ko vino domov — v Uebelbach — dobim, bo ravno to čisto barvo imelo, kakor je zdaj tukaj. Vsak sod požvepli, da ga boš imel k redu za branje.

2. Med trgatvijo. — Sicer se dan branja ne more natanko določiti; vendar so se vinogradničarji porazumeli, da pred Terezinim ne bodo trgali. Sploh pa nas naj vodi ravnilo: Kadar je grozdje popolnoma zrelo, ali doseglo najvišjo stopnjo zrelosti, takrat pa pojdemo v trgatvev. Zrelost je zavisna od lege goric; v poldanski legi je grozd najprej dozorel. Kupci jako gledajo na to. Večerne gorice pozno dozoriyo. Zrelost drugič je odvisna

od sorte trsa. Belina in lipovščina najprej dozori, potem rafolina, poznaj, šipon in muškati; zelenika pa še le v sodu dozori, na trsu pa redko kdaj. Amerikanec, če se ti posreči, bo prinesel za 14 dni ranjšo trgatvev. Tudi letina vpliva na trgatvev; ako je bila vedno ugodna, to je: primerno vroča pa tudi zmerno deževna, bo trgatvev rana in izvrstna. Najbolj pa jesensko vreme trgatvev ali odlaga ali pa požuri. Ako je topla in zanesljivo stanovitna, trgatvev radi odlagamo, ker vsak dan slajšo kapljico daje. Vendar predolgo ne odlagaj, ker devica, sv. Uršula, je rada bela. In se nam je že zgodilo. da pri takem odlaganju smo morali v snegu brati, kar je sitno, ker se jagode na tleh pobrati ne dajo, pa tudi celi grozdi se pomežijo ali pod snegom zaostanejo. Moštu na rozdje zapladli sneg nič ne škodi, razven če je zelo zmrznilo; drugače pa mu da sicer rjavo barvo in tudi vrlo sladkost. Tako je bilo brž leta 1869. in 1889., ko je na grozdje že dne 19. okt. debel sneg zapadel. Čez tri dni je potegnil jug, ter toplo solnce je prisijalo, in bil je izvrsten mošt, da so ga od krnice po 120 gld. plačevali. — Kadar bi grozdje zmrznilo, in se vreme vlepiti več neče, takrat bi se morala vsa trgatvev v hiši otaliti; starci so jo s toplo vodo na krnici polivali, kar pa mislim ni bilo najboljše. Bog nas varuj take jeseni! (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 12. oktobra v Poličanah (za svinje). Dne 14. oktobra pri Materi božji v Brezju pri Mariboru in v Gamilici. Dne 15. oktobra v Ločah, Arvežu, Račah, pri Sv. Križu na Slatini, na Planini in pri Sv. Lenartu blizu Slov. Gradca. Dne 16. oktobra v Spielfeldu in v Imenem. Dne 17. oktobra pri Sv. Hemi in na Bregu v Ptuju. Dne 18. oktobra v Vojniku, v Mozirju, v Trbovljah, pri Sv. Treh Kraljih v Benediški župniji in na Vidmu.

Dopisi.

Iz Petrovč. (Javni shod.) Ono nedeljo je napravilo »slov. kat. delavsko društvo v Žalcu« javen shod v Petrovčah, kateri se je prav dobro obnesel. Zloglasna »vahtarca« je sicer bobnala zoper shod; toda za njeno hujskanje se naši kmetje in delavci ravno toliko brigajo, kakor za lanski sneg; še socijaldemokrati, kateri so še pred kratkim tako radi se shajali v Žalcu in njegovi okolici, so izostali; zakaj pač? Mogoče, da so se sprli z »vahtarco« in ji nočejo več biti pokorni! Toda eden socijaldemokratov je vendar prišel, a ta je bil siromacek, oglašal se je sicer rad med govorom — na koncu govora pa je — molčal! Shod se je tako-le vršil: Na dnevnem redu je bilo kmečko vprašanje. Gospod predsednik Jernej Meh otvori ob 1/25. uri zborovanje. Na to nastopi prvi govornik, gospod Antloga, visokošolec. V dobro premišljenem in sestavljenem govoru nam pove, kdo da so socijaldemokrati. Pravi, da so ljudje, kateri bi radi znašli nov raj. V tem se bode ljudem boljše godilo, kakor Adamu in Evi v paradizu. Na to navaja njihove nauke ter jih temeljito zavrača. Občno ploskanje na koncu govora je spričevalo, da je gospod govornik pravo zadel. Na to nastopi drugi govornik, gosp. Ivan Kač. V poljudnem govoru pojasnjuje, da propada zares kmečki stan ter dokaže to s številkami, na to odgovarja na vprašanje, zakaj propada kmečki stan ter navaja več vzrokov. H koncu opominja vse navzoče, naj se večkrat shajajo, naj odločno zahtevajo zboljšanje svojega stanu. Pravica mora na dan! Mogočni »živio« zadonijo, ko je končal gospod govornik. — Na to se je ednoglasno sprejela ta-le resolucija: »Slov. kmetje in delavci, zbrani na javnem shodu slov.

kat. delavskega društva« v Petrovčah, odločno zahtevajo, naj vlada predloži visoki zbornici na novo davčno preosnovo, da se malim posestnikom znižajo davki; svoje poslance pa prosimo, naj podpirajo vse predloge, katere merijo na to, da se olajšajo kmetom bremena«. Ker se nikdo več ne oglasi k besedi, zahvali se gospod predsednik gospodoma govornikoma ter sklene shod s trikratnim »živio« na sv. očeta in cesarja.

Iz Vitanja. (Lovska postava.) Velika škoda, katero dela zverinjad ne le na mladih drevescih in vinskih trtah, temveč tudi po njivah, je napotila letos visoko c. kr. vlado, da je dala pozvedovati, koliko škode se je minolo zimo po divjačini zgodilo v vsaki občini. Kjer niso občinski predstojniki ali pa njihovi tajniki sami lovci, se je škoda gotovo po pravici cenila in vladi naznanila. Toda, kjer je župan lovski prijatelj ali pa ima zajčjega prijatelja za pisarja; tam se je pa gotovo odposlalo napačno sporočilo. Znan mi je slučaj, da je neka občina naznanila sledeče: V tej občini so zajci naredili škode za 50 gl. Neki tamošnji posestnik je pozneje zvedel za to sporočilo in rekel: »Tako, po celi naši občini ni več škode, kakor za petdeset goldinarjev? Samemu meni so zajci naredili škode za 50 gl.« Ker se bodo v kratkem sešli občinski odborniki k sejami, da napravijo proračun za prihodnje leto, bi svetoval, naj se v vsaki odborovi seji napravi sklep in se naj prošnja odpošlje na deželni zbor po domačem deželnem poslancu, da deželni zbor štajarski sklene sledečo lovsko postavo: § 1. Divjačina, namreč zajci, lisice, volkovi in srne so roparska žival; § 2. Vsakdo ima pravico, roparsko žival na svojem posestvu ubiti«. Ni treba več paragrafov k tej postavi; ta dva zadostujeta, in vse tožbe o poškodovanju polja, dreves in trt bodo prenehale; občinarji bodo pa imeli od take postave stokrat večji dobiček, kakor od tistih goldinarjev, katere dobiva občinska blagajnica od lovskih najemnikov. Drugo prošnjo naj napravi vsaka občina na državni zbor za premembo postave zastran oskrbljevanja onemoglih ljudi. O tej stvari je »Slov. Gospodar« še pisal, pa naj se bralci še enkrat na-njo opozorijo. Velika krivica se godi kmečkim občinam, da morajo plačevati za ljudi, katerih nihče več v njihovi pristojni občini ne pozna; naj jih oskrbljuje tista občina, kateri so skozi več časa delali in njej bili na hasen!

Iz Ljutomera. (Franček na lovu.) Kakor že v nebesih vsi angeli niso bili enaki, tako imamo tudi različne lovce. Naš Franček je strasten lovec, pa on ne išče zajcev, lisic itd. ampak on sledi plemenitejšo divjačino: Franček lovi deco. »Kaj otroke strelja?« se bo čudil marsikdo. Ne, Franček ne strelja otrok, ker niti puške ne nosi seboj, Franček otroke v zanjke lovi. Kakor je znano vsem Murskim poljancem in viničarjem Ljutomerskih gor, so si namreč ljutomerski Nemci postavili prav lično šolsko poslopje tam zunaj ob Ščavnici. Navada pa je, da ima vsaka šola tudi učence, torej mora tudi ljutomerska nemška šola imeti učence. Pa kje jih dobiti? Pametni Nemci pošiljajo svoje otroke v krasno Franc-Jožefovo šolo, oni pa, ki so si najbolj prizadevali za nemško šolo, pa otrok nimajo in med temi je tudi Franček. Pa da bi vsaj nekaj otrok imeli v nemški šoli, si je Franček naložil prostovoljno pokoro, obhoditi vse vasi ljutomerske fare ter nagovarjati stariše, naj dadó svojo deco v nemško šolo. Obeča pa starišem vse: pozimi bodo otroci iz Cezanjevec, Logarovec, Kristanec in drugih vasij stanovali v Ljutomeru pri imenitnih Nemcih, kjer bodo sama pečena piščeta jedli ter v pernicah spali, samó da v nemško šolo hodijo. Pa tudi učiti se tem otrokom ne bo treba toliko, kakor se morajo oni, ki hodijo v Franc-Jožefovo šolo, kajti učencem nemške šole ni treba pokazati, kako znajo

krščanski nauk, ker jim ni treba iti v cerkev k skušnji. Pa vsa taka obečanja Frančku nič ne pomagajo; on ne dobi nič otrok za nemško šolo in to ga tako jezi, da je kar zelen od jeze. V svoji jezi pa človek ne ve, kaj dela in tako se je pripetilo, da tudi Franček ni vedel, kaj dela. Ko je zadnjič otroke lovil, je v svojem velikem hrepenenju potrkal na hlevska vrata, ker je mislil, da tam kak otrok stanuje. Pa naše krave sicer ne znajo govoriti, a vendar so zelo razumne in tako so vse tri krave v imenovanem hlevu namesto človeškega »noter« Frančku zamukale svoj kravji »mu-u!« Franček je z zobmi škripajoč, odbežal v Ljutomer.

Iz Veličan. (Naše gorice.) [Konec.] Moj namen nikakor ni pljuvati v lastno skledo, a vendar morem navesti, da so taki malomarni vinogradniki bili največji uzrok, da so se vinski kupci zbal kupovati vino naravnost od malih posestnikov. Prvi uzrok temu je bila zanemarjena smrdljiva posoda, češ, saj ga jaz ne bom pil; k temu pa so se nekateri še celo predrznili v preobilni meri prilivati! Vinski mašetarji so potem nakupili taka pokvarjena vina po nizki ceni, misleč si, da kaj zraven zaslužijo, in so potem v obče proti večjim kupcem črnili vse, tudi poštene vinogradnike, kateri so le po štrtinjaku in še manj vina pridelali. Pa pustimo prodajo vina in skrbimo v prvi vrsti, da se ga bo le kaj pridelalo! Na delo tedaj vi, ki samo tožite o slabih vinskih letinah! Kdor ima še zdravo trsje v gorica in mu ne manjka tudi potrebnih sredstev, zamore še v nekaterih letih pridobiti toliko, da bo zamogel ob času potrebe delati nove nasade. Neobhodno potrebno pa je tudi gorice o pravem času škropiti, in to delo naj bi gospodar nadzoroval, če ima še tako zanesljivega viničarja. Ravno tako in še bolj pa je potrebno, da se pripravimo z ameriškimi trtami za nove nasade. Stvar sicer ni lahka, pa tudi veliko manj težavna, kakor se nam v prvem trenutku dozdeva. Najprvo si naredimo gredico v kakem zatišju, na katero zasadimo ključeece, razume se, da k temu mora biti drobnih prhki gnoj, v katerem ti že prvo leto malo da ne vse rozge bujno rastejo, morajo pa se pridno okopavati in s škropljenjem braniti peronospore. V gorica si zreguli, kolikor ti je k temu že odmerila trsna uš, najmanj 75 cm globoko. Dobro je, ako pustiš regulo nezasajeno vsaj eno leto in potem še le zasadi vkoreninjene amerikance; ne bo prerediti 2 m drug od drugega. Treba pa je to delo izvršiti pravilno, to se pravi, jama pripravljena za trs, mora se čez polovico napolniti z drobnim kompostom, sadika, ki jo vzameš iz grede, mora se na koreniinah primerno pristriči, enoletna rozga na zgornjem koncu se prikrajša na eno, k večjemu na dve »oki« in tako se mora sadika, položena v kompost, na koreniinah dobro zaphati, jama se potem zagrne tako, da se na rezniku, ki stoji nad površjem zemlje, naredi iz drobne zemlje mal grobek in zraven se pristavi kol. Tako vsajen trs zamoreš, kadar ti počene dovolj močne mladike, na zeleno cepiti v drugi polovici maja in če ti je mogoče, na vsakem trsu cepiti vsaj dve rozgi, tedaj dobiš prihodnje leto, ko se ti trsi pogrobajo, ravno zadosti gosto gorico, ki ti bo v tistem letu že obilno obrodila. V. H.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Novo ministerstvo se nič kaj ne sili; že dobrih teden dnij ima za seboj, ali nihče še mu ne zna za barvo, bode-li konservativno ali liberalno. Vsled tega še ima nemška liberalna stranka — ime ji je

»nemška levica« — zmerom upanje, da se nova vlada nje oklene. Njej, tej stranki, bilo bi to že prav, sicer pa gotovo razpade, ali ministerstvu pa so potem tudi že ure štete, kajti z liberalizmom se sedaj ne opravi več, ljudje so vam ga siti do grla. — Nadvojvoda Franc Ferdinand bi imel, kakor se sploh misli, postati kedaj cesar avstrijski, a bil je zbolel izdavno in ne še ozdravel, ter pojde čez zimo v južne kraje, da si svoje zdravje utrdi. Sedaj biva v Lošinju, na otoku v Adrijanskem morju.

Češko. Deželni zbor je vlada razpustila in volitve se vršé koncem novembra. Doslej so bili Staročehi v večini v tem zboru, a Bog zna, če še jim v novem zboru večina ostane. — V Ješinu se te dni odpre nova gimnazija, na kateri se podučuje v poljskem jeziku, pa blizu tako, kakor na gimnaziji v Mariboru v slovenskem, tedaj le nekatere reči.

Štajarsko. Iz nova se zagotavlja, da pojde sedanji ces. namestnik, baron Kübeck, v pokoj, na njegovo mesto pa pride neki potem marquis Bacquechem, prej minister na Dunaju. Baron Kübeck je nemškim nacionalcem na potu, češ, da podpira Slovence! O tem sicer mi ne čutimo nič kaj veliko; toda reči smemo, da je baron Kübeck, kolikor sploh Nемеc more biti nasproti Slovencem, bil še dokaj pravičen; zato ga ohrani slov. ljudstvo v dobrem spominu, in tudi marquis Bacquechem, če ga res dobimo za ces. namestnika v Gradcu, najde pri nas odprta srca, ako bode mož pravice. — Na mesto umrlega dež. poslanca, J. Regele, bode dne 23. nov. volitev; nov poslanec pa bode gotovo tudi konservativen Nемеc, kakor je bil Regele, na jezo nemških napetnežev.

Koroško. V Celovcu je bila v soboto volitev poslanca v državnem zboru, ali volitev se ni vršila, ker ni dobil nobeden kandidat potrebnega števila glasov. Največ jih je dobil urednik Dobernig, za njim pa liberallec dr. Posch, župan v Celovcu; v torek je pa bila ožja volitev in Dobernig je dobil v njej večino glasov. — V Trbižu je veliko Slovencev, in čudno pri uradnikih c. kr. železnice ne zna ali po noče tam nihče znati slovenski. Lahko se potem zna, da se godé vsled tega zmešnjave.

Kranjsko. Deželni predsednik, Viktor baron Hein, je dobil ime častnega člana požarne brambe v Ljubljani. No, žepa ne pretere — to je pri taki časti še najbolje! — Na dolenjskih železnicah se promet množi in to daje upanja, da ne bode pri njih zgube, kakor se je bilo bati.

Frimorsko. Ker sta v deželnem zboru v Gorici blizu obé stranki, slovenska in laška, po številu poslancev blizu enaki, poprašuje se svet, koga imenuje vlada na Dunaju za dež. glavarja. Na tem visi sedaj osoda tega zbora, kajti slov. poslanci ne gredó v zbor, če ne dobijo gotovosti, da se slov. ljudstvu ne bode v njem godila krivica. — V Trstu so prevzele šolske sestre iz Maribora ljudsko šolo pri Sv. Jakobu; njo vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda. Bog daj srečo!

Istersko. V tej deželi je prebivalstvo po večini hrvaško, vendar pa imajo c. kr. uradi raji laška imena za mesta in trge, kakor poštena hrvaška. Ljudje se vprašajo, čemú se kje to godi; mar na ljubo Lahom, ki škilijo v Italijo? Tega pa človek vendar-le ne more verjeti pri avstrijskih uradih!

Hrvaško. Ogerska vlada skrbi jako vestno za pomadjarjenje te dežele. Na vseh postajah železnice so nastavljeni madjarski uradniki in ti nagovorijo popotnike zmerom najprej madjarski, redko in neradi pa govore z njimi hrvaški, raji še nemški. Tujcem se zato lahko vrine misel, da so na madjarski zemlji.

Ogersko. Prvi poročenci po novi postavi bili so

skorej sami židje, drugih je bilo doslej še le malo. — Po občinskih hišah, kjer bodo poslej civilne poroke, bode jim sedaj križ sneti s stene, ker križ žali židovske poročence. Tu in tam pa se ljudstvo brani in ne trpi, da se križ sname s tene. Bilo je vsled tega že tepežev.

Gališko. Ministru grafu Badeni so te dni skorej po vsej deželi gnali hvalo in če je minister le pol za-sluzi, tedaj smemo ga biti veseli in upati, da si je za-sluzi tudi ko ces. minister na Dunaju. — Rabin dr. Bloch je sicer odložil državno poslanstvo, ali ponuja se židom v Kolomeji na novo, da ga volijo za državni zbor. Le-ti bodo pa ga tudi volili, saj so ga vredni. — Grof Szangusko, doslej deželni glavar v Lvovu, je postal ces. namestnik za gališko kraljevino.

Vnanje države.

Rim. Tudi v Rimu so veseli zmage krščanskih volilcev v mestnem zastopu na Dunaju. »Osservatore Romano«, list, ki pride tudi Sv. očetu v roke, ima celo prestavo pisma, s katerim se zahvaljuje dr. Lueger za volitev. Želeti je pač, da se novi mestni zastop tudi pokaže za to; torej na dan, katoliški možje!

Italijansko. Crispi, stari lisjak, da ne rečemo — stari grešnik, je sicer na čelu vlade kralja Umberta, toda temu ne zaupa prav. V novem času pa se kaže Crispi tako, da ga kralj Umberto javno hvali in odlikuje. Ali pa je in ostane Crispi vreden te časti?

Francosko. V republikli je vse nekako v diru; danes je ta, jutri drug ljudém na hvali, na jeziku. Nihče prav ne zna, komu naj zaupa, da koga se naj obrne, če ima kako prošnjo. Zato pa so vam ljudje tudi vsi v nemiru; celo predsednik republike ustane v jutro s strahom, ne vedoč, če ga kdo ne zalezuje. Doslej še ima mož v tem oziru srečo; nihče izmed nas pa mu je naj ne zavida!

Belgijsko. Prejšnji minister Bernaert je ponesrečil na železnici. Njemu se sicer ni ničesar zgodilo, ali njegova žena je dobila rane, pri katerih jej hodi za življenje; več drugih pa je ubitih. Vlaku, na katerem so se vozili, je zdrknil iz tira in pravi se, da so v tem krivi delavci iz političnih uzrokov. Minister je bil zoper splošno volilno postavo.

Nemško. Cesar Viljem želi, da se protestantje bolj udeležujejo službe božje po cerkvah; zato si prizadeva za olepšanje cerkev, pa tudi novih, posebno v Berlinu, bi rad več imel, toda denarja mu manjka. Ljudje pa ne marajo dajati za-nje denarja. Koliko lepše se godi pač v tem pri nas, kjer se stori veliko za cerkve, za službo božjo!

Rusko. V Moskvi se delajo priprave za kronanje cara in cesarice. Prihodnje leto se to vrši in če sodimo po pripravah, bodo velike slavnosti v tem času. Če le kake zmešnjave ne bodo nastale!

Bolgarsko. Trgovinska pogodba z našim cesarstvom je splavala po vodi. Bolgari bi radi iz nje le korist, ničesar pa ne privolijo, kar bi našim trgovcem služilo. Se ve, da tako ne more pogodba se skleniti. Morebiti pa se še premisli bolgarska vlada, predno čas za pogodbo preteče; sicer ima le ona iz tega škodo.

Srbsko. V Nišu so oropali pošto ter so več jezer denarja tatovi odnesli. — V Belgradu so zasačili ponarejalce zlatega denarja; bogat trgovec je bil na čelu teh lopóvov.

Turško. Armenci so bili napadli turške vojake v Carigradu, toda le-ti so one ali postreljali ali pobili sredi mesta. To vam je bilo grozno klanje! Turška vlada pa se dela, kakor da so vsega le Armenci krivi, ne pa tudi turški vojaki. Sedaj je zopet mir v mestu, ali Bog zna, kako dolgo.

Afrikansko. V Egiptu so siti angleških vojakov, toda ne morejo se jih znebiti, kajti angleška vlada jih ne pokliče domov, češ, da se je sicer bati za življenje tujcev, ki so po raznih mestih se naselili. Angleška vlada utegne prav soditi.

Amerikansko. V Ekvadorju so napadli trije počrnjeni možje predsednika republike ter so ga hoteli umoriti. Mož pa je bil srčen, enega lopova je sam z mečem pobil, ostala pa so vojaki, ki so slišali streljanje, ujeli ter ju peljali v ječo. Pravi se, da so lopove frama-soni najeli, ker je predsednik vrl katoličan.

Za poduk in kratek čas.

Slovenci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

II.

Opisavši v kratko potovanje Slovencev do Prage in ljubeznive pozdrave in sprejeme od strani naših bratov Čehov, povem še naj nekaj o našem bivanju v zlati, stostolpi Pragi in o narodopisni razstavi. Praga je za nas avstrijske Slovane najimenitnejše mesto. Mesto skupaj s predmestji šteje 380.000 prebivalcev; govori se skoro le češko-slovanski jezik. Kar sem bil v tej krasni češki prestolnici, sem le tu in tam slišal čisto malo nemški govoriti. Tudi ulični napisi so v češkem jeziku. Na dan pa, ko smo prišli Slovenci na razstavo, so pa tudi plapolali narodni češki prapori nam na čast. In kako lepo je nas tudi še vsprejel v razstavi predsednik grof Lažan-sky! Razstavni odbor pa je vse goste še pogostil s prav gosposkim obedom, pri katerem so se slišale navdušene napitnice v češkem, slovenskem in hrvaškem jeziku. Ali kakšna razstava je bila, me utegne marsikateri vprašati. Kaj se je vse videlo, kaj je to narodopisna razstava? Na vse to ni tako lahko odgovoriti, kakor vprašati; zakaj dobro vem, da večina, ki največ in najrajši bere »Slov. Gospodarja«, še ni videla kake velike razstave, kake slovanske narodopisne razstave pa gotovo redko kateri. Videl je že marsikateri kakor razstavo poljskih, vinogradskih, sadjarskih itd. pridelkov, kakor so buče, repa, korenje, grozdje, jabelka, luk in take reči. Ali glej, to ni narodopisna razstava. Pazi, kaj povem. Vsako ljudstvo, vsaki narod ima svoje posebnosti; še večje posebnosti so pa imeli stari, predniki naši, ki so živeli pred kakimi sto ali več sto leti. Tako, postavim, so se čisto drugače ljudje poprej v obleki nosili, kakor zdaj. Kedo starejših še se ne spomni na rdeče telovnike (»lajbiče«) z velikimi srebrnimi gumbi, na jirhaste hlače in škornje z dolgimi golenicami, na klobuke s širokimi okrajniki pri moških, in na bele rute, peče in »avbe« pri ženskah? Glej, to je bila posebnost v noši pri nas, pri Slovencih, t. j. bila naša posebna slovenska noša, katero je zdajšna spodrinila. In tudi hiš in drugih poslopij niso zmirom tako stavili, kakor zdaj. Poprej je bilo vse leseno in s slamo krito. In pohištvo, kakor stoli, postelje, škrinje in omare so naši predniki drugače imeli napravljene, kakor jih zdaj imamo. Celó posoda je bila drugačna na kmetih, kakor je zdaj. Leseni okrožniki in lesene ali koščene žlice so bile v navadi nekdanj. Orodje za obdelovanje polja, kakor plug, brana, za vejanje žita, velnike itd. se dandanes precej razlikuje od starejšega, in pa kakoršno imamo mi, ali pa ga imajo na Češkem ali pa v Bosni in Hercegovini, kjer sem videl Turka, da je kar na polju, kjer je imel žito, mlatil, na to pa vzel veliko velnico in proti vetru lučal žito, da ga je očistil plev. Kaj pa še naj rečem o šegah pri snubljenju, pri ženitninah in pa raznih godovih v letu! Kakšna je tu razlika med raznimi narodi! In glej,

dragi bralec, kakšno nošo so imeli stari Čehi, kako so si stavili svoje hramove, hiše, škednje, kakšno so imeli hišno opravo, mize, stole, postelje, zibe, kakšno so imeli orodje pri obdelovanju polja, kakšno orožje so upotrebovali v vojski, sosebno v husitski vojski, kako so si olepšavali svoje hiše, kako so živeli na deželi, v mestu, kako so pisali, risali, vezali, delali obleko, kaj so vse znašli, kaj vse zdaj delajo, kako zdaj živijo doma na Češkem, v Ameriki, kaj pridelajo, kako napredujejo itd. vse si videl na razstavi, katera se zato, ker je vse to svojina češkega naroda, imenuje češkoslovanska narodopisna razstava. Se ve, da cele ne bom in je tudi ne morem opisati, marveč tu in tam hočemo si kaj ogledati.

Smešnica. »Francé«, vpraša učitelj v šoli, »Francé, kaj pa se zopet nisi počesal? Ali nimate doma glavnika?« — »Imamo«, odreže se Francé, »imamo dva, toda nobeden nima več zobov«.

Razne stvari.

(Slavnost.) Novi zvonovi za cerkev Matere milosti pri oo. frančiškanih v Mariboru tehtajo 1100 centov in jih jutri, v petek dne 11. oktobra, prepeljejo z veliko svečanostjo s kolodvora do cerkve. V nedeljo blagoslovijo pa jih mil. knezoškoč, in v teku tedna potegnejo jih potem v zvonik tako, da bodo v nedeljo, dne 27. oktobra prvokrat z njimi zvonili, v spomin na 6. obletnico umeščanja mil. knezoškofa Mihaela v njih škofje oblasti.

(Vogelni kamen.) Mil. knezoškoč bodo dne 20. oktobra, »žegnansko nedeljo«, v Čadramu slovesno posvetili vogelni kamen nove župnijske cerkve, katere temelj se bo to jesen še postavil po načrtu, izdelanem v romanskem slogu od g. J. Pascherja v Gradcu, v podobi križa. Dolga bo ta cerkev 42 m, široka v kapelah 24 m in v ladji 15 m in visoka 18 m.

(Novo ministerstvo.) Dne 2. okt. so svetli cesar imenovali grofa Badenija ministerskim predsednikom in voditeljem ministerstva za notranje stvari; grofa Welsersheimba vnovič ministrom za domobranstvo; barona Gautscha ministrom za nauk in bogočastje; dra. Bilinskega ministrom financ (začasno tudi za posle, ki jih je vodil dosedaj minister Javorski); grofa Ledeburja ministrom za poljedelstvo; grofa Gleispacha ministrom pravosodja in barona Glanz-Eicha ministrom trgovine.

(V Zagrebu) se delajo velikanske priprave za vsprejem Njegovega Veličanstva cesarja in kralja dne 14. okt. Ob cestah z državnega kolodvora bode stalo 90 majev, na prostoru pred kolodvorom pa 14 stebrov, bogato okrašenih. Tik pred kolodvorom bode stal kraljevski šotor. Po mestu se popravlja tlak in se že prirejajo okrašenja. Iz kratka: Zagreb stori gotovo vse mogoče, da dostojno vsprejme svojega kralja.

(Naši državni poslanci, zedinite se!) Na ljudskem shodu pri Sv. Jakobu v Slov. goricah se je med drugimi tudi vsprejela naslednja resolucija: »Ljudski shod pri Sv. Jakobu v Slov. gor. izraža željo, naj se slovenski državni poslanci spet zedinijo v konservativnem klubu«.

(Prošnja.) Pokojni g. Hrabroslav Volarič je zapustil mlado udovo in štiri otročiče; najstarejši 7letni deček kaže velik talent za glasbo. Obračam se zategadel do vseh prijateljev pokojnikovih, da bi podpirali udovo v izrejevanju teh sirot in v izobrazbi nadarjenega dečka. Volarič je izdal ob svojem trošku več zvezkov skladb;

veliko ima po vsej Sloveniji dolžnikov, katerih sveta je dolžnost, da vsaj zdaj poravnajo svoj dolg. — Mnogi gospodje imajo razne Volaričeve rokopise. Lepó prosim, da jih gospodje vrnejo udovi Franciški v Devin ali pa meni. Darovi se objavljajo v »Soči«. — Andr. Gabršček, tiskar in urednik v Gorici.

(Državni zbor) skliče se na dan 22. oktobra, da zopet začne svoje delovanje na Dunaju. Daj Bog, da bode to srečno za naše ljudstvo in sploh za celo državo.

(Sprememba.) Gosp. Ivan Supanchich pl. Haberkorn, tajnik pri c. kr. namestnji v Gradcu, pride za vodjo c. kr. okr. glavarstva v Ljutomeru in od ondot odide g. Henrik pl. Cron k deželni vladi v Ljubljani.

(Odlikovanje.) Gosp. Anton Rother, c. kr. davkar v pokoju v Radgoni, je dobil zlati križec za zasluge s krono.

(Imenovanje.) Gosp. A. Kermavner, pravice praktikant pri c. kr. dež. sodišču v Gradcu, je imenovan za avskultanta na Štajarskem in g. V. Max za avskultanta na Koroškem. Zadnji brž ne zna slovenski.

(Papirnatih goldinarjev) postaja čemdalje manj in koncem meseca septembra bilo jih je le 1,990.123 v rokah ljudij.

(Vinska cena.) Vinski trgovci so se neki med seboj dogovorili, da ne kupijo letos vina dražje, kakor k večjemu za 18 kr. liter. Tako mislijo obdržati vino na nizki ceni. Upamo, da jim izpodleti.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali gg.: dr. Jož. Muršec, kn. šk. kons. svetovalec in prof. v Gradcu, 10 gld., Jož. Žitek, prof. v Mariboru, 2 gld. in Franc Heber, župnik na Spodnji Polskavi, 3 gld. Bog plati!

(Občinske volitve v Manjšbergu.) Dne 17. sept. je bila volitev odbornikov; dne 29. sept. pa so le-ti izvolili županom g. Janeza Turkuša, ki je s tem že četrtočas prevzel to breme, za svetovalce pa Ant. Sagadina, Janeza Koržeta in Zdravka Sagadina.

(Zbor in veselica.) Podružnica sv. Cirila in Metoda v Žalcu priredi dne 13. okt. zborovanje z veselico, koje čisti dohodek se bode poslal za velikovsko šolo. Pri veselici se bode igrala gluma »Berite novice«. Zborovanje se vrši pri g. Hausenbichlerju v Žalcu; začetek ob 3. uri popoldne.

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) za Škofovias in okolico ima v nedeljo, dne 13. oktobra v prostorih g. Fr. Brance-ta (Budelja) v Arclinu svoj izvanreden zbor. Na dnevnem redu je med drugim volitev novega načelnika. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor.

(Za dijaško kuhinjo v Ptujju) so darovali za novo šolsko leto: č. g. Ant. Ravšl, bivši provisor na Sladki gori, 1 fl.; g. Ant. Gregorič v Ptujju nabral 3 fl. 20 kr.; sl. posojilnica v Gornji Radgoni 10 fl.; iz zapuščine pok. dekana na Zavrču Roperta Šuta, 10 fl.; vlč. g. profesor v pokoju dr. J. Muršec v Gradcu, 8 fl. — Odbor dij. kuhinje v Ptujju se obrača do p. n. rodoljubov, posebno do onih v ptujjskem okraju s prošnjo, da ne pozabijo tudi v novem šolskem letu na omenjeni zavod ter naznanja, da je v seji dne 1. vinotoka t. l. dovolil slov. dijakom 70 obedov za teden.

(Mož z železno kožo.) Te dni se kaže na Dunaju pri Ronacherju mož Malajec, ki ima bojda železno kožo. Nihče ga ne more nikjer na koži raniti, tudi z najostrejšim mečem ne.

(Trgatev v Pišecah) je bila ugodna. Iz novih vinogradov se je pridelalo prav dobre in sladke kapljice in sicer po 1 do 100 in tudi 150 veder. Bilo bi pa še več mošta, da nista škode naredila spomladni mraz in zdaj pa suša. Cena moštu je precej visoka, od 20 do 25 gld. hektoliter.

(Novi poljedelski minister), grof Ledebur, je pri nastopu svoje službe rekel, da treba med kmetovalci pouspeševati zadruge, da se tako prepreči upliv brezvestne špekulacije. Grof Ledebur je katoliški mož, ima srce za kmeta; daj le Bog, da se mu bode vse posrečilo, kar namerava v korist toli zapuščenega kmečkoga stanu!

(Ludovik Pastêr), slavni francoski zdravnik, je umrl. Med drugimi je izumil način, kako se steklina zdravi. Mnogo taki ponesrečencev je vsako leto prišlo k njemu v Pariz, in skoro vse je ozdravil s cepljenjem.

(Državnozbornske volitve kmalu?) Ministerski predsednik, grof Badeni, je izdal ukaz vsem c. kr. okrajnim glavarstvom, naj vse potrebno ukrenejo gledé državnozbornskih volitev.

(Licitacija bikov.) Dne 22. oktobra bode 41 plemenskih bikov po dražbi prodanih v Mariboru, v Magdalenskem predmestju, pri gostilnici »Zur Stadt Triest«.

(Socijalni načrt) slov. delavskih stanov se je oni dan razposlal iz Ljubljane. O tem socijalnem načrtu bode posvetovanje prihodnjo nedeljo, dne 13. oktobra, v Ljubljani. Gostje se shajajo ob 7. uri zjutraj v katol. delavskem društvu, Turjaški trg št. 1.

(Laški »feuerber«) je v nedeljo, dne 6. okt. praznoval prav slovesno 25letnico svojega delovanja. Vse je bilo menda v redu, le to ne, da nikjer niso bili pri sv. maši. Zato pa smo vedno zoper nemške »feuerbere«, s katerimi se le brezverstvo med ljudmi razširja.

(Bela žena.) Pri Sv. Ilju v Slov. gor. je umrl v torek, dne 8. oktobra ob 10. uri zvečer gospod Ant. Thaler, posestnik in umirovljeni c. kr. vojaški računski podčastnik, rodom Kranjec. Bog mu daj večni mir!

(Nova šega.) V nedeljo, dne 29. septembra, so imeli živinski sejem v Imstu na Tirolskem. Kaj tacega pa se ne godi, kjer bodi in je mogoče le v mestu, kjer majo liberalci krmilo v rokah!

(Potres v Ljubljani.) Ono noč nekoliko minot čez polnoč je bil po daljšem presledku zopet precej močen podzemski sunek, ki je nekatere prebudil iz spanja. Strahu ni pouzročil, istotako nobene škode.

(Sneg) je dne 3. okt. pobelil Pohorje, in kakor se nam iz Zreč poročča, so celo tamošnje nizke planine dobile bele kapice, tako, kakor pred tem zadnjokrat dne 13. julija.

(Občni zbor »Slovenske Matice«) se je vršil v Ljubljani dne 5. okt. Potres je tudi »Matici« napravil škode do 4000 gld. Členov ima »Matica« 2530, ter je napredovala v minolem letu za 170. Dohodkov je imela 13.683 gld., prebitka 643 gld. Družbino premoženje znaša 58.006 gld. 90 nč.

(Sleparski notar.) Oni dan je pred sodiščem v Dunajskem Novem mestu končala razprava proti notarju Franu vitezu Mihlbacherju, obtoženemu poverjenja. Ta notar je zapravlil okroglo svotico 73.800 gld., katero so mu bili poverili njegovi klijenti. Sodišče ga je obsodilo na šletno težko ječo in pa na izgubo plemiškega pridevka »vitez«.

(Kakšna je letina v Ameriki?) V Zedinjenih državah severoameriških kaže koruza jako dobro, ter bode letnšnje letnino prištevati najobilnišim. Kar pa se dostaje zimske pšenice, morejo Zedinjene države računati letos na 24,500.000 hl. pridelka in od teh morejo dodati prejšnji zalogi 14,000.000 hl.; torej bode imela severna Amerika letos 38,500.000 hl pšenice na razpolago, v tem ko je lani izvozila 50,750.000 hl.

(Ljudska šola.) Kedar pride svitli cesar v Zagreb, kar se v ponedeljek zgodi, pripelje se pred-nj vsa šolska mladina iz mesta in okolici. Sodi se, da bode tako do 10.000 otrok prišlo pred cesarja.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pri »Unio Catalica«, Gradec, Radecki-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijne številke.

Gradec 5. oktobra	1895:	6, 27, 12, 63, 25
Dunaj		46, 9, 76, 42, 84

Svilnato blago za plesišče 35 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in pisana **Hennebergova svila** meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje. 3—7
Tovarne za svilo **G. Henneberg** (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Št. 5444

Oklic

prostovoljne zemljiščne dražbe.

C. kr. okrajno sodišče v Ormoži daje na znanje:

Na prošnjo c. kr. okrajne sodnije v Ljutomeru dovoljuje se prostovoljna dražba k zapuščini Jere Filipič spadajoče na 130 fl. cenjene gorice vložek št. 117 od Sukačce kat. občine Peršetinec, ter se za to določi dražbeni den na

23. oktobra 1895

od 11. do 12. ure dopoldne pri tem sodišči v sobi št. 1. s pristavkom, da se bode to zemljišče pri tem roku le za ali čez cenitveno vrednost oddalo. Dražbeni pogoji vsled katerih je posebnost vsak ponudnik dolžan pred ponudbo 10% varščino v roke dražbenega komisarja položiti, ležijo stusodni registraturi na ogled.

C. kr. okrajno sodišče v Ormoži, dne 16. septembra 1885.

C. kr. okr. sodnik: **Liebisch.**

Jožef Bernik,

sedaj posestnik in mlinar pri Veliki Nedelji, proda svoj mlin na dva para na Dravi v Ormoži. Cena 800 gld. Na dalje tudi proda svojo v Ormoži ležeče posestvo s hramom in gospodarskim poslopjem vred. — Vse njive so tik hrama z lepim in plodnosnim sadovnikom. —

Čast. p. n. gosp. kupci se naj kar najhitrejšje oglasijo.

Na prodaj 1—3

je hiša s 3 sobami in kletjo, v kateri je krčma in prodajalnica; hiša je z opeko krita, tik okrajne ceste v Artičah št. 7 p. Brežice. Pri hiši je okoli 3 oralov zemljišča in 360 sežnjevan na novo zasajenega vinograda. Cena se izve pri lastniku Ivanu Gliha.

Na prodaj

ima pri Sv. Marjeti pri Pesnici kovačiča **Jožefa Granda** udova, popolno **kovaško orodje** za 120 gld.

Mlin na stalni vodi, pol ure od mesta na Spod. Štajarskem, proda se zaradi bolehnosti gospodinje iz proste reke. Taisti ima tri tečaje ter pripravljen prostor za četrti tečaj in stope. Poleg mlina je nekaj travnikov, njiv, obširen vrt, poslopje za stanovanje ter veliko gospodarsko poslopje vse skupaj v prav dobrem stanu. Cena vsemu skupaj je 3400 gold.

Več se poizve pri **Janezu Slovincu**, županu v spodnji Pohanci pri Brežicah. 2-2

Kovačnica

v Hotinji vesi se da več let v najem pod ugodnimi pogoji. Več pové župan v **Orehovi vesi** pri Račjem. 2-2

„Slovanska Čitalnica“

išče sluge. Oglasiti se je vsaj do 20. t. m. v pisarni g. dr. Jarneja Glančnika (Grajske ulice, št. 4.) v Mariboru.

IVAN SCHINDLER
Izdavatelj dobrih strojev in naprav
vse vrste. Najboljše kateži.
Izdala in je najprikladnejše plačilne pogoje.
STROJEVE, SPRAVE, ORODJE VSEKÉ VRSTE
ZA KMETIŠKÉ OBETNIŠKÉ IN POŠIŠNE NAMENÉ
Kataloge v slovenskem in vsi do 240 različnih različnih strojev.
Prepravila se prevoznice za najboljše in najprimernejše izdelane
okrožnima, posrednima strojev, delov in strojev vsake vrste.
Naj se pravi na razpis in obkrožno sredstvo.
IVANA SCHINDLER
Izdavatelj dobrih strojev
v Himmbergu pri Dunaju.

Učenec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, iz boljše hiše, s primerno omiko, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga. Več pové upravnistvo tega lista. 2-3

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilnat papir v 80 barvah, bliščec papir eno- in dvojarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporočila na izbiro po nizki ceni 25-37

Andrej Platzer,
(prej **Edv. Ferlino**)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Ign. Hladnikovi
cerkveni napevi za mešan zbor:

15 Obhajilnih pesmi op. 14. (četrti natis) 50 kr., 20 Marijinih op. 15. (tretji natis) 60 kr., Pet Tantumergo in pet mašnih pesem op. 17. (drugi nat.) 40 kr., Čvetetero Božičnih za šolo, zbor in org. (drugi natis) 40 kr. Alleluja! 4 Velikononi napevi, Regina coeli in Te Deum laudamus 60 kr.
(Prvi štiri zvezki skupaj gld. 1'50, vseh pet pa gld. 1'80). Dobé se pri skladatelju v **Novomestu.** (Dolenjsko.) 2-3

Oelz-ova kava,

je najmočnejša in najzdravejša primes h kavi. Dobiva se v vsaki prodajalnici.

Službo v kakem farovžu išče kuharica primerne starosti, večša vsakega gospodarskega dela, pridna, zvesta in pohlevna, katera je že nekaj let hvalevredno pri nekem župniku gospodinjala, pa je zavoljo smrti svojega gospoda to službo izgubila.
Več pové upravnistvo „Slov. Gosp.“

Na prodaj

je posestvo, katero meri čez 8 oralov, na lepem prostoru, z lepim sadunosnikom, travnikom, njivami in lepim hrastovim gozdom. Hiša je zidana, v dobrem stanu, še celo nova z opeko pokrita, pripravna je za kakega si bodi rokodelca ali pa za pokojnika, ker stoji pri cesti na lepem prostoru 4 minute od župnijske cerkve v **Kostrivnici**, blizo Rogaske Slatine. Pogoji so lahki.
Več pové gospod **Ade'stein** v **Slov. Bistrici.** 4-4

Velike vinske sode

od 4—18 polovnjakov, skupaj do 120 polovnjakov, ima na prodaj **Jože Drobnič**, trgovec v **Rogatcu.** 2—2

Proda ali v najem se dá

hiša z gostilno in s trgovino mešanega blaga na jako dobrem prostoru. Kje, pove upravnistvo „Slov. Gosp.“ 2-2

Jožef Wallner v Mariboru,

poprej **J. Leyrer,** 2-2
kupi po najvišji ceni
divje kostanje
Koroške ulice št. 3.
pri g. **Spatzku** na dvorišču.

Izborna postonjsko apno,

katero je prav masno in se jako dobro narase, se prodaja prav po ceni v vsaki množini in vsakem času pri stalni apnenci
Jož. Švajger v **Postojni.** 24

Lepa puša na prodaj!

V **Pesniški dolini** eno uro od **Maribora** je jako prilično posestvo na prodaj. Lepi hrami, 20 glav goveje živine, mnogo svinj in perotine se tam najde. Vse je v lepem stanu. — Odgovor dá gospod **dr. Fr. Raday**, c. kr. notar v **Mariboru.** 3-3